

A cikk írója: Szeibert Márton mechatronikai mérnök, az AQUILA Párt tagja, aki 13 éve végez önkéntes tevékenységet az AQUILA szervezésében. A teológia, filozófia a kedvenc hobbijai közé tartozik. Egyéb írásai az AQUILA Magazinban olvashatók.

Főszerkesztő:

Túllépés lapunkban helyt adunk, olyan szépirodalmi alkotásoknak is, mint az alábbi. Szerzője több mint 30 éve ír a fióknak, ami most szerencsére kikerült és megismerhettük. Pável Árpád írásának ez az első megjelenése. Szíves figyelmükbe ajánljuk. Kérem, olvassák nyitott lélekkel annak ellenére, hogy elmúlt már Karácsony.

Pável Árpád
Karácsony (1994)

Egy kicsiny falu, gödrös, sáros út, jég a tócsák tetején. Ropog minden, karácsonyi hideg van. Görbe villanyoszlop tövében egy vörös korcs kutya didereg. Az oszlop tetején a drótok között a jeges szél süvít. Az öreg kerítés korhadt deszkái andráskeresztként megdőlvén, de látszik, hogy valaki spárgával próbálta őket helyére költözni. Egy kapuvason álló kaput legyez a szél, mögötte régen kaszált fű hajlik, jég és a ráhulló hó súlya alatt. Kihalt az udvar, a kerek kút és egy kicsiny nádtetős ház, melynek tetejét belepte a hó. Sáros út felé néz két ablaka, a kút felé egy ablak és egy lógó kilincsű, régi, kopott ajtó. Az ajtó mögött jobbra egy sparhelt, a tetején körbefutó fémkeret, amely valaha fényes volt. Most már csak a tűzhely ajtaja felett maradt fényes. Szemben egy stelázsín példás

rendben sorakoznak kisebb-nagyobb edények. A felsősoron tányérok, kicsik és nagyok, alatta sorban lábasok, fazekak. A stelázsi mellett gyúródeszka, szögre akasztva rég használt sodrófa, amely a penésztől zölden lóg. Egy másik szögre akasztva egy régen pofozott szita. Baloldali falon, közvetlenül a repedt és szüette gerendák alatt, keresztbe foglalva, az üveg mögül egy férfi arca néz. Tisztán tekint le a kis szobára, nem vádlón, csak értőn. Balra, közvetlen az ajtó mögött, egy vizespad, rajta egy vödör és egy hozzá tartozó zománcozott bögre. Mellette egy láda, valaha tulipánok díszítették, de ezeket a leveleket, szirmokat az élet, a múlás kifakította, leszaggatta.

Az öreg sublóton, porcelánfogója helyett, egy szegre kötözött zsinór lóg. Egy másik ajtó mögött egy szoba, ahol egy szék és egy sovány, eres kezeivel támaszkodó kendős öregasszony. Feje mozdulatlan, könyöke a térdén. Foltozott, de tiszta köténye a földig ér. Még mozdulatlan, aztán ki tudja miért, dolgos kezét térdére támasztva feláll, ám dereka megszólal:- Állj, ne tovább! Nem tudni miért, de elindul az utcai ablak felé és az utca másik oldalán álló új ház ablakára tekint.

- Istenem, ma Szenteste van...- döbben rá, ahogy meglátja a szemben lévő ablakban a pazarul feldíszített fenyőt. Igen, ma karácsony van! Emlékek özöne tódul a szívébe. Szeme elhomályosul, könnyein keresztül látja a volt szépet. Elmélkedik. A tűzhelyre néz, ami kihűlt, mint az a szeretet, amit régen a gyerekeitől kapott. Csak az a kép ott a falon, a térkép rajzolta mennyezet alatt, már csak az ad erőt. A falhoz csoszog, remegő kezével megsimogatja a képkezetet, majd felnéz rá, mint nyomorék a Jézusra.

- Igen, megyek! Tudom, hogy te is ezt akarod, hogy ma még fűtsek be.

Az ajtó felé indul. Fényét vesztette kilincset megfogja és birkózik a széllel. A hasadt ajtó résein, süvítve szól a szél:

- Nem engedlek ki!

Fáradtan újra az ajtónak feszül. Legyőzte! Kint már sötétedik. Szokott úton a ház mögé indul, a fáskamra felé. Neki nem kell villany, se lámpa, tudja mindennek a helyét. Sötétség ellenére kitapogatta a fejszét, jobb kezével maga után húzva a favágó tőkig. Elfáradt, pihent egy kicsit, majd a földre hajolt és a megmaradt göcsörtös

rönkből egyet a tönkre emelt. A fejszét feje fölé emelte, majd lesújtott a tönkre. Vagy a fém volt gyenge vagy a rönk volt kemény, nem adta meg magát. Újból erőt gyűjtött, a fejszét magasba emelte, lesújtott. A kendőjét nyakig tépte le a szél. Most lehetett látni, hogy a haja fehérebb volt, mint a hó. Mivel egy darabot sikerült lehasítani, ez a kis siker erőt adott neki. Új rönköt tett tönkre, melyre a meleg reményében fáradtan, fagyott kezeivel lesújtott. A fában lévő péterszeg a fejszét nem engedte, lecsúszott a tönk mellett, a jeges földbe csapódott. Jégszikrák csapódtak fel, szúrást érzett a szemén, derekát fogva kiegyenesedett. A csillagtalán decemberi égre tekintett, ráncos arcán megolvadt jégszilánkok a könnyeivel együtt folytak le. Meleget akart. Utolsó rönköt tette tönkre. Ma karácsony van és ma meleg lesz! A maradék erejét összeszedve újra lecsapott. Csattant a fejsze, a hasáb is repedt, elpattant és látta, hogy felemelkedik a magasba. Nézi, hogy száll el a meleget vivő fadarab, ami egyenesen a szomszéd udvarába, egy rakás hasogatót fa közé esik. Sír a hideg, a tehetetlenség, az emlékek, a karácsony panasza.

Lehajol, a köténybe gyűjti a darabokat, melyek majd meleget adnak, legalább ma, a szeretet ünnepén. Felszedi az utolsó szilánkot is, ami akkora, mint egy gyufaszál. Feláll, elindul az ajtó felé, a szél most mintha érezné, segíteni kell, gyengébben fúj és egy gyenge mozdulattal az ajtó kitárul. Kötényéből a tűzhely elé szórja nyert csatájának bizonyítékait. Bal kezével megfogja a sparhelten körbefutó gondosan fényesített vasat és leguggol, hogy a tűzhelyből kiszedje a hamut. Tekintete megváltozik miközben hamuban kutat, remegő kézzel kihúzza a régen lángban hagyott fadarabot, majd még egyet. Szemét a falon függő feszületre, majd a képre szegezi. Köszönetet rebegnek a végtelen ajkai. Rég olvasott salabaktort kerít, majd ráhelyezi a legkisebb darabokat, és a hamuban találtak közül egyet. Gyufa lobban majd 10 évvel ezelőtti újság is lángot fog. Fújja a tüzet, szédül. De jó, hogy van mibe kapaszkodni!- gondolja és erősen markolja a vasat. A kályha hideg, az idén még nem jött ki füst a repedt platni résein, nem kormozott a kémény sem. Meleg sem volt, de reméli, ma meleg lesz. Pattog, sistereg a tűz, szinte beszél. A kiáramló füstöt kergeti a szél, ami az ajtó hasadékán át szökött be. A lehete keveredik a füsttel, de ő úgy érzi, hogy már melege van. A fejkendőt megoldja, a hófehér haja kibomlik. Újra a képre tekint és kérdezi:

- Mondd, ugye ott nincs hideg? Ugye ott van szeretet? Ugye ott minden más?

Még nézi egy darabig, aztán azt mondja:

- Köszönöm! Tudtam, hogy így van.

Feláll, és azon gondolkodik, hova is indult. Újra az ablakra tekint, és ismét meglátja a fenyőt, eszébe jut minden. Kabátot terít a hajlott hátára, majd elindul. Birkózik a széllel, hogy kijusson a szobájából. Kint az udvar túlsó végébe igyekszik, hol régen ültetett fenyő susog a szélben. Ráncos kezét a fenyő törzsére teszi és szól:

- Kérlek fenyő, bocsásd meg nekem a kérésemet, nagy szükségem lenne egy ágacskádra. Tudod, a férjem elhagyott, és nincs aki nekem fenyőt hozzon az erdőből. Bocsáss meg, add nekem az ágadat, hisz ma van Szenteste és még fel is kell, hogy díszítsem.

Kezével erősen szorítja a fa derekát. A fenyő kérge és az öregaszony ráncos keze észrevétlenül egybeolvad, ők ketten egyek voltak, a két öreg. A szél szólaltatja meg a fát:

- A Tied- és lehajtja egy ágát.

Félve, hogy nagy fájdalmat okoz a letörésével, az ágak helyét csókkal illeti lila ajkaival és kezével végigsimítja a fa törzsét.

- Köszönöm neked öreg fenyő.

A fenyő a szélben meghajtja magát: „örömmel adom neked, öreg lélek”. Elbotorkál, néha hálás tekintettel visszanéz. Most a szél segít, szinte az ajtó magától tárul ki. A fenyőágot az asztalra helyezi, és azon gondolkodik, hogy mibe ültesse bele. A szeme megakad egy fagyott fazékon, amiben régen virág virított, leemeli az egyiket és betonozott földre borítja, a feje lefelé, de kemény a belefagyott föld. Abbahagyja a kísérletezést és egy késsel elkezdi fúrni a földet. Kis idő múltán a fazék közepén viszonylag kerek lukat sikerült kikaparni. Az asztalra helyezi, majd beleteszi a fenyőfa ágát. Hátréblép, gyönyörködve tekint művére. Csodálatos, gondolja. A tűzhelyhez megy, és egy darabot tesz a tűzre, beosztva minden szilánkot. A kezeit melengeti, majd egy zománc fagyott bögrével a vizespadhoz csoszog, koccint a jéggel, ami a vödörben van. A vödört felteszi a platnira a repedt részre. Most szobája felé csoszog és eltűnik, a kezébe zöld krepp papírdarabokkal tér vissza. A papírokat a lábas köré tekeri és egy spárgával, ügyetlen kezeivel, amit az öregség és a hideg bénított meg, odaköltözi: - Nagyon szép!-

gondolja és azon töpreng, hogy mit is köthetne rá dísznek. Komód felé lép és kivesz öt szem ráncos, fénytelen almát. Színehagyott, itt-ott barna foltos, de így az ágra akasztva ünnepi hangulatot kelt a néniben. Most újra a szobájába megy és a legnagyobb kincsel, egy rózsafüzérrel jön elő. Sokszor morzsolts rózsafüzért felteszi a fenyőre úgy, hogy a kereszt kerül a csúcsára az ágnak.

- Tényleg szép, ennél szebb, igazi fát régen nem láttam.

A fájdalom és a tisztaság fája.

Letérdel, kezeit mint oly sokszor, imára kulcsolja és fohászkodik az Istenhez. Megköszön mindent, amit kapott, a férjét, akivel 40 boldog évet élhetett, megköszöni, hogy fel tudta nevelni gyermekeit, megköszöni, hogy mind tanult, gazdag ember lehetett. Kéri az Urat, hogy vigyázzon rájuk most, a szeretet estéjén és mindig. Imádkozik elhunyt férjéért és köszönti Jézust születésnapja alkalmából. Feláll, férjének a képe elé lép, kezeit imára kulcsolva kéri, hogy csináljon neki helyet, hogy ne kelljen olyan sokat várnia! Széket húz a tűzhely elé és a komód fiókjából előkerít egy darab kenyeret és egy darab avas szalonnát. Kést fog, törülköndőt terít az ölébe és leül. A tűzhely ajtaját résnyire nyitja és egy falatot tesz ritka fogai közé. Ünnepi hangulatot érez és valami megfoghatatlan boldogságot, bejgli illatát, annak a pohár bornak az ízét, amit ilyenkor a férjével szoktak meginni. Csomagokat lát a fenyő alatt, amit nagy szeretettel férje készített az unokáiknak. Unokáit látja maga körül és csillagszórónak látja könnyein keresztül a kályhából kipattanó szikrát. A könnye a kenyérre a csorog, íze kalácsra emlékezteti, az avas szalonnának íze sonkává változik, a jeges vízből Tokaji Aszú válik. A falon függő kép életre kel a szemei előtt. Szobájába megy, az ajtót résnyire nyitva hagyja, halk sóhaj, elfojtott zokogás és lassan az is megszűnik, mély álomba merül. A férje meghallgatta a sóhajt, lélegzete megállt. Karácsony van. Neki ez volt a legszebb ajándék. / 1994 december 24/

A cikk írója: **Pável Árpád** 69 éves vagyok, Balaton-felvidéken születtem és élek. Műszaki végzettségem ellenére nagy szépirodalom rajongó vagyok, úgy vélem kevés megjelent könyv lehet, amit nem olvastam el. Ez remélhetőleg látszik az írásomon is, mely az első publikációm, s talán nem az utolsó. Eddig egy kiskötetere való novellát írtam.

